

ÁMORTH ANGELIKA

FÉRFI KÖTÉLLEL

Imre jó kedélyű, vidám ember volt.

A Szondy úton haladt el épp ráérős léptekkel, a befagyott föld hangosan ropogott negyvenhárom lába alatt. Itt-ott egy kis fagyos tócsába is belelépett, és örült, ha talált még maradék feltörhető jeget benne, épp, mint gyerekkorában. Kezében erős, de nem túl vastag kötelet vitt, olyat, amit könnyű formálni, de ez nem ront a teherbírásán.

A tizennégyes házszám alatt épp Katika halászta ki vékony ujjával a levelet a postaládából.

- Szervusz, Katikám! Még mindig nincs meg a postaláda kulcsa?
- Nincs, Imi bácsi, már mindenhol kerestem.
- Rátette az ördög a faszát – nevetett bele jóízűen sárga bajszába Imre.

Katika nem szólt vissza, hogy ejnye, Imi bácsi, nem illik így beszélni, csak arca pírja jelezte nemtetszését. De hát az öreg bácsiknak sok mindent szabad, amit a fiataloknak, és főként lányoknak nem.

- Minek önnek az a kötél?
- Megyek, felakasztom magam.

Katika felkacagott, kiszedte a levelet végre nagy nehezen, megállapította, hogy ismét csak az MVM-számla, és intett egyet búcsúzóul a férfi felé.

A huszonhatos házszámhoz közeledve vadul ugatni kezdett Jimmy, az öreg staffordshire. Hangja öblös volt és méltóságteljes. Hamar abbahagyta az ugatást, hisz látta, hogy csak Imi az. És Imi jól ismerte. Imi mindenki jól ismerte a faluban.

A küszöbön épp Marika cammogott le egy nagy tál meleg étellel, és Jimmy tálkája felé vette az irányt, jobbra, a sárgára festett kutyáólhöz.

– Elhallgass! – rikkantott a kutyára, kicsit megkésve, mert már épp abbahagyta az ugatást.

- Kézcsók, Marika! – kiáltott csengő hangon Imre.
- Szervusz! Mi járatban erre?

– A gazdaboltban voltam épp – felemelte jó magasra a kezét, és meglengette a kötelet.

- Oszt minek neked az a kötél, fiam?
- Megyek, felakasztom magam!

Marika legyintett egyet, túl öreg ő már az ilyen viccekhez, és köszönés nélkül visszament a házba.

Imre épp befordult az Arany János utcába, mikor hirtelen megjelent a cimborája.

– Imikém! Hogy vagyunk, hogy vagyunk?

– Hát úgy, Karcsikám, szarul, de büszkén.

– Jössz ma a Presszóba? Megbeszéltem Ancsával, hogy vetítse ki a meccset.

– Nem, ma nem tudok menni.

– Hát a kötél mire kell? Csak nem vontatni kell valamit? Megint beadta a derekát a trabi?

– Nem, Isten ments, annak nincs semmi baja. Csak megyek, felakasztom magam.

Válaszként egy jókora hátbaveregetést kapott, szinte belereccsent a csigolyája.

– Vén bolond, te! Na, gyere a meccsre, ha mégis sikerül elszabadulnod. Lógsz nekem még egy sörrel, emlékszel, ugye?

Imi bólíntott, megszorították egymás kezét, és ki-ki ment a saját dolgára.

Imre jó kedélyű, vidám ember volt.

ELFELEJTETT GYERMEKEK

Tánya benyitott az ajtón, hipószag és mesehősös falrajzok fogadták. Rég járt itt, legutóbb még a Tom és Jerry szovjet alternatívája – a Nu, pogogyi farkasa köszöntötte, belekarolva a nyulacskába, meg Mása és a medve, de orosz származásuk miatt nem volt többé maradásuk a munkácsi gyermekkórház falain. Nem nézegette az új dekorációt, figyelmét elvonta a hangos, változatos gyereksírás. Volt közte éles, fájdalmat jelző, volt halk, panaszkodó, és volt színpadias, hisztirohamba torkolló. Jól tudta, ezek a sírások nem az elfelejtett gyermekektől származnak. Az a gyermek nem sír csak úgy, aki nincs vigasztaláshoz szokva.

Amikor először járt itt, még csak tizennyolc volt, elsőéves szociológus hallgató. Nagy táska szép ruhácskával, játékkal és finomságokkal érkezett. Kár, hogy Anya néni későn szólt, hogy ne hozzon ilyeneket. Felesleges, szétosztják maguk között az ápolónők és a takarítók, mondta, a gyerekek

pedig továbbra is ugyanabban a megsárgult, kinyúlt, foltos ruhában töltik majd rabságukat kis fémrácsos ágyaikban.

A másik fontos törvényszerűségről viszont nem felejtett el szólni.

– Csak akkor vedd őket a kezedbe, ha utána elalvásig velük tudsz maradni és játszani – hangzott az intelem. – Különben olyan üvöltözésbe kezd mind, hogy nem tudjuk őket megnyugtatni. Csak az újonnan érkezőkkel csinálják ezt, velünk már nem. Megszokták, hogy csak addig vannak kézen, amíg nagyon muszáj. Pelenkacsere, fürdetés, ha kell, és vissza az ágyba. Másként nem győzzük. Van, hogy tíz-tizenöt gyereket kell ellátni, mi pedig csak ketten vagyunk ügyeletben.

Bement a kórterembe, lerakta az adománycsomagot a barátságatlanul kék fal mellé. Most már csak pelenkát és nedves törülkövendőt hozott. A gyerekek felkapták a fejüket, aki tudott, fel is állt az ágyban, hogy lássa, ki jött meg, hátha anya az, vagy bárki, aki egy kis időre az lehet számukra.

Elsőként egy apró kisfiún akadt meg a tekintete. Közvetlenül az ajtó melletti ágyban feküdt. Nagy barna szemei voltak, kócos haja, és olyan vékony lábacskaí, mint egy kis levelibékának. Még a harisnya is lógott rajta, nem töltötte ki a hurkás babaháj, mint a kislányán, aki otthon várta.

– Őt hogy hívják? – kérdezte az ápolót, aki épp mögötte lépett be egy tálcányi múlt századbeli cumisüveggel.

– Ő itt Ványa. A napokban jött vissza.

– Mennyi idős? – kérdezte, és óvatosan megsimogatta a kisfiú fagytól kipirosodott arcát.

– Kilenc hónapos.

Tánya megdöbbsen a kora hallatán. A lánya nyolc, mégis kétszer ekkora.

– És miért van itt?

– Otthon náluk nincs fűtés. Amióta lehült a levegő, szinte állandóan itt van, mikor mivel, most épp tüdőgyulladással. Amint rendbe jön, az anyja hazaviszi. De pár nap, jobbik esetben pár hét, és ismét itt köt ki.

Tánya nagy, szomorú sóhajtással válaszolt.

– Jobb neki itt, legalább rendszeresen kap enni és melegben van. Látod, milyen kis alutáplált, pedig étvágya az van rendesen.

Ványkától jobbra egy másik kisfiú aludt, szorosan bepólyálva. Pár hetes lehetett csupán. Orra és felső ajka közt jól látható rés jelezte betegségét. Mint kiderült, őt haza sem vitték a szülészetről. Van már otthon egészséges testvére bőven, a beteggel foglalkozzon a kórház. Persze, hivatalosan nem mondtak le róla, jól jön az a havi 870 hrvinya a családi kasszába.

Az ablak melletti ágyban egy kislány hangosan rázni kezdte a rácsot, hogy rá is figyeljenek végre. Tánya rögtön vette a lapot, odament hozzá és kiemelte.

– És te ki vagy, kicsi lány?

– Ő Olenka. Ő a mi kis állandó lakónk, egyéves kora óta. Hat kilósan került be ide, kritikus állapotban. Nem állt, nem ült.

– És mi a baja?

– Neki? Minden baja van, egy teljes csokorra való. Kezdve a mélyszegénységben élő drogos anyjától a hidrocefáliáig.

Tánya némán törölte le a szeméből kiszökött könnycseppet.

– Na, szedd össze magad, itt nincs helye a sírásnak. Ha már a kezekben van, pelenkázd is át, aztán mondókázhatsz vele kicsit, azt nagyon szereti.

ÖRÖKKÉ FIATAL

Nem volt Dorian Gray, mégsem öregedett meg soha. Nem ment nyugdíjba, és nem öszült méltóságteljesen. Nem volt szürkehályogműtétje, sem porcokapása. Sikerült örökre megmaradnia fiatalnak.

Nem származott különleges családból. Szülei nem voltak gazdagok, nem a legújabb BMW-vel vitték reggelente iskolába, és a Mikulás sem hozott neki finomabb és drágább édességet. Szegények sem voltak, sosem járt szakadt cipőben, nem volt olcsó párizsi a szendvicseiben, amely ropog a fogak alatt, és a szagát is vágni lehet az osztályterem mind a huszonnyolc négyzetméterén.

Nem volt csodagyerek, nem tűnt ki tanulmányaival, nem nyert megyei döntőt a fizikavetélkedőn, és nem tapsolt neki állva a közönség a hegedűkoncerten. Bukásra sem állt soha semmiből, nem az utolsó pillanatban készítette el a beszámolót a biológiaórára, és a kötelező memoriter anyagot sem a határidő előtti éjjel magolta be.

Magaviselete sohasem volt példás, de egy alkalommal sem kellett behívatni a szüleit, mert összeverekedett a padtársával. Nem volt magányos, nem volt az iskolai bántalmazások áldozata, de a bántalmazók táborát sem gyarapította.

Nem volt művészelkű, különc, lázadó tinédzser, sem tunya anyámaszszonykatonája, aki ne tudná, mihez kezdjen magával, ha kikerül a nagyvilágba.

Nem volt munkakerülő, de a megrögzött karrierista jelzőt sem aggathatta sosem magára. Nem tétlenkedett, nem várta, hogy az élet sült galambot dob-

jon elé. Nem félt világgá menni kicsit, megkeresni a saját útját, felfedezni, milyen kalandokat tartogat számára az élet.

Nem volt exhibicionista, nem vágyott mindenki figyelmére, de nem maradt ki a társasági életből sem. Nem vetette meg a szórakozást, nem félt kiereszteni a fáradt gőzt. Nem zárkózott el a szerektől sem, amelyek segítségére lettek ebben.

Nem vette észre, mikor csúszott ki a kezéből a kontroll. És még csak azt sem lehetett rá mondani, hogy nem próbálta visszaszerezni az élete fölötti irányítást. Nem ellenkezett, mikor szerettei elvonóra küldték. Nem próbálta kijátszani a rendszert, nem vitt kamu vizeletmintát a felügyelőnek az Eufóriából ellesett trükkökkel élve.

Nem számolta a tisztán töltött heteket, hónapokat, majd éveket. Nem mondta ki soha a boldogító igent. Nem lőtte tele az Instagram-profilját spányol rivierán készült nászutas képekkel. Nem vette karjába elsőszülött kisfiát. Nem ültetett fát a kertjük végében. Nem barkácsolt rá faházat csúszdával.

Nem volt képes megbirkózni az étellel. Nem zárta el a gázcsapot.

Nem akarta elhinni senki, hogy ő, pont ő, egyszer végez magával. Nem volt rá semmi indítéka, mondták.

Nem ismerte őt senki. Nem ismerte ő magát sem. És már nem is fogja megismerni.

(In memoriam I. F.)

